

Yard. Doç. Dr. Ali Hakan EVİK

TÜRK CEZA HUKUKU'NDA
HİLELİ VE TAKSİRLİ
İFLAS SUÇLARI

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR.....	VII
İÇİNDEKİLER.....	IX
KISALTMALAR.....	XIII
GİRİŞ.....	1

Birinci Bölüm

Hileli ve Taksirli İflas Suçları Hakkında Genel Bilgiler

§ 1. TANIM VE KAVRAMLAR.....	5
A. Genel Olarak	5
B. İflas-İflas Etmek.....	6
C. İflas Yoluyla Takip.....	7
D. İcra-İflas Suçları.....	10
E. Hileli İflas-Taksiratlı İflas-Taksirli İflas Suçları	12
F. Müflis-Hileli Müflis-Taksiratlı Müflis-Taksirli Müflis	18
G. Değerlendirme	19
§ 2. TARİHSEL GELİŞİM.....	20
A. Genel Olarak	20
B. Yabancı Hukuklarda İflasın ve İflas Suçlarının Tarihçesi.....	21
1. Roma Hukuku.....	21

2. Ortaçağ Hukuku.....	24
3. Yeni ve Yakın Çağ Hukukları	26
C. Türk Hukuku'nda İflasın ve İflas Suçlarının Tarihçesi.....	29
1. Osmanlı Öncesi	29
2. Osmanlı Dönemi.....	29
a. Genel Olarak.....	29
b. 18. Yüzyıla Kadar Olan Dönem	30
c. 18. Yüzyıldan Cumhuriyete Kadar Olan Dönem	32
3. Cumhuriyet Dönemi	36
a. Genel Olarak.....	36
b. 765 Sayılı Türk Ceza Kanunu ve 864 Sayılı Ticaret Kanunu'ndaki Düzenlemeler.....	37
c. 765 Sayılı Türk Ceza Kanunu ve 1424 Sayılı İcra İflas Kanunu'ndaki Düzenlemeler.....	40
d. 765 Sayılı Türk Ceza Kanunu ve 2004 Sayılı İcra İflas Kanunu'ndaki Düzenlemeler.....	45
e. 3038 Sayılı Kanunla Değişik 765 Sayılı Türk Ceza Kanunu ve 2004 Sayılı İcra İflas Kanunu'ndaki Düzenlemeler	48
§ 3. HİLELİ VE TAKSİRLİ İFLAS SUÇLARININ TASNİFİ VE YASAL DÜZENLENİŞİ.....	49
A. Genel Olarak	49
B. Türk Mevzuatında Tasnifi ve Düzenleniş Şekli.....	51
1. 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'ndaki Düzenleme	51
2. Mülga Türk Ceza Kanunu ile 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'ndaki Düzenlemelerin Mukayesesi	55
C. Yabancı Mevzuatta Tasnifi ve Düzenleniş Şekli	59
1. Amerika Birleşik Devletleri	59
2. İngiltere	63
3. İtalya.....	70
4. Almanya.....	74
5. Avusturya.....	78

6. Fransa.....	80
7. Belçika.....	82
8. Hollanda.....	84
9. İspanya.....	86
10. İsviçre.....	88
11. Romanya.....	91
12. Arnavutluk.....	92
13. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti.....	92
14. Çin.....	98
15. Rusya.....	99
16. Arjantin.....	99
D. Türk ve Yabancı Mevzuattaki Düzenlemelerin Mukayesesi.....	101
E. Suçların Niteliği.....	102

İkinci Bölüm

Hileli ve Taksirli İflas Suçlarının Ortak Yanları

§ 4. GENEL OLARAK.....	107
§ 5. SUÇLARIN KONULARI.....	107
A. Hukuki Konu (Korunan Hukuki Değer).....	107
1. Genel Olarak.....	107
2. Milli Ekonomi.....	114
3. Güven İlişkisi (Duygusu).....	116
4. Alacaklıların Malvarlığı Hakları.....	117
B. Maddi Konu.....	119
1. Taşınır-Taşınmaz Mal.....	121
2. Alacak.....	122
3. Para.....	122
4. Mevduat-Katılım Fonu.....	122
5. Menkul Kıymetler ve Diğer Sermaye Piyasası Araçları.....	123

6. Para Hükümündeki Evrak ve Senetler	124
7. Ayni ve Fikri Haklar	124
8. Tereke Malları.....	124
9. Haczedilebilen Mallar.....	125
§ 6. FAİL VE MAĞDUR.....	125
A. Fail	125
1. Türk Ticaret Kanunu Hükümlerince Tacir Olan ve Tacir Sayılan Gerçek Kişiler	126
a. Tacirler	126
b. Tacir Sayılanlar	127
2. Türk Ticaret Kanunu Hükümlerince Tacir Sayılan Tüzel Kişiler	128
a. Genel Olarak.....	128
b. Ticaret Şirketleri.....	129
aa. Anonim Şirketler	130
aaa Kurucular	131
bbb Yönetim Kurulu Üyeleri.....	131
ccc Murahhas Üye ve Müdürler.....	137
ddd Yöneticiler.....	138
eee Tasfiye Memurları.....	138
fff Denetçiler.....	139
bb. Kollektif Şirket	140
cc. Komandit Şirket.....	140
dd. Limited Şirketler.....	142
c. Dernekler.....	142
d. Teşekkül ve Müesseseler	143
3. Türk Ticaret Kanunu Uyarınca Tacir Olmadıkları Halde Tacirlere İlişkin Hükümlere Tabi Kişiler.....	145
a. Tacir Gibi Sorumlu Olanlar.....	145
b. Ticari İşletme İşleten Yasal Temsilciler.....	146
c. Donatma İştiraki Malikleri.....	146

4. Türk Ticaret Kanunu Uyarınca Tacir Olmadıkları Halde Özel Kanun Hükümleri Uyarınca İflası Tabi Olan Kişiler.....	147
a. Ticareti Terk Eden Tacirler	147
b. Murisler	148
c. Konkordato Talebinde Bulunan Borçlular	148
d. Kollektif Şirket Ortakları	150
e. Sermaye Borcu Olan Komandit Şirket Ortakları	150
f. Banka Yöneticileri-Denetçileri ve Hâkim Ortakları.....	151
g. Sermaye Piyasası Kurumlarının Ortakları-Yönetim Kurulu Üyeleri-Yöneticileri-Fon Kurulu Üyeleri	153
5. Suçların Fail Açısından Niteliği ve Failin Tespiti.....	154
B. Mağdur.....	158
§ 7. İFLAS OLGUSU	160
§ 8. CEZAYA ETKİ EDEN NEDENLER	172
A. Genel Olarak	172
B. Cezaya Etki Eden Ağırлатıcı Neden	174
C. Cezaya Etki Eden Hafifletici Neden ve Cezasızlık Hali.....	174
1. Fiili Hafifletici Neden.....	174
2. Şahsi Cezasızlık Hali	175
3. Şahsi Hafifletici Neden.....	178
4. Etkin Pişmanlık.....	180
D. Değerlendirme	185
§ 9. İFLAS VE İFLAS SUÇLARININ NETİCELERİ	187
A. Genel Olarak	187
B. İflasın Kamu Hukukuna İlişkin Neticeleri.....	188
1. Adı İflasın Neticeleri	188
2. Hileli İflasın Neticeleri	189
3. Taksirli İflasın Neticeleri.....	190
C. İflasın Özel Hukuka İlişkin Neticeleri.....	190
§ 10. MÜFLİSİN İTİBARININ İADESİ.....	191

A. Genel Olarak	191
1. Adi İflasta İtibarın İadesi.....	192
2. Hileli İflasta İtibarın İadesi.....	192
3. Taksirli İflasta İtibarın İadesi.....	194

Üçüncü Bölüm

Hileli İflas Suçu

§ 11. GENEL OLARAK.....	195
§ 12. SUÇUN KONULARI.....	196
A. Hukuki Konu (Korunan Hukuki Değer)	196
B. Maddi Konu.....	197
§ 13. SUÇUN FAİLİ VE MAĞDURU	198
A. Fail	198
B. Mağdur.....	199
§ 14. TİPE UYGUN EYLEM.....	200
A. Genel Olarak	200
B. Hareket	201
1. Hileli Tasarruflarda Bulunmak	201
2. Hileli Tasarruf Kapsamında Kabul Edilen Hareketler.....	205
a. Malları Kaçırarak, Gizlemek veya Değerin Azalmasına Neden Olmak	205
b. Var Olmayan Bir Borca İlişkin Belge Düzenlemek	209
c. Aktifi Olduğundan Az Göstermek.....	211
d. Ticari Defter, Kayıt veya Belgeleri Gizlemek veya Yok Etmek	213
e. Değerlendirme	215
3. Hareketin Nitelikleri.....	218
C. Netice	220
D. Nedensellik Bağı.....	232
E. Teşebbüs.....	232

F. Değerlendirme	234
§ 15. HUKUKA AYKIRILIK.....	239
§ 16. MANEVİ UNSUR.....	241
A. Genel Olarak	241
B. Malvarlığını Eksiltmek	244
C. Malvarlığını Kaçırmaya Yönelik Tasarruflarının Ortaya Çıkmasını Önlemek	246
D. Değerlendirme	250
§ 17. KUSURLULUĞU ORTADAN KALDIRAN VEYA ETKİLEYEN NEDENLER.....	252
§ 18. CEZAYA ETKİ EDEN NEDENLER.....	255
A. Cezaya Etki Eden Ağırlatıcı Neden	255
B. Cezaya Etki Eden Hafifletici Neden ve Cezasızlık Hali.....	255
1. Fiili Hafifletici Neden.....	255
2. Şahsi Cezasızlık Hali.....	256
3. Şahsi Hafifletici Neden.....	256
4. Etkin Pişmanlık.....	256
§ 19. İŞTİRAK.....	257
§ 20. SUÇLARIN İÇTİMAI	262
§ 21. YAPTIRIM.....	268
§ 22. CEZA MUHAKEMESİNE İLİŞKİN KURALLAR.....	272
A. Madde ve Yer Bakımından Yetki	272
B. Diğer Kurallar	274
§ 23. DAVA ZAMANAŞIMI.....	276
§ 24. BENZER SUÇLARLA MUKAYESESİ	278
A. Genel Olarak	278
B. TCK'da Yer Alan Suçlarla Mukayesesi.....	279
1. Taksirli İflas Suçu.....	279
2. Dolandırıcılık Suçu.....	283
3. Güveni Kötüye Kullanma Suçu	287
4. Özel Belgede Sahtecilik Suçu	290

C. Diğer Kanunlarda Yer Alan Suçlardan Farkı	292
1. Alacaklısını Zarara Uğratma Suçu	292
2. Amme Alacağının Tahsiline Engel Olma Suçu	296
3. Vergi Kaçakçılığı Suçu	299

Dördüncü Bölüm

Taksirli İflas Suçu

§ 25. GENEL OLARAK	303
§ 26. SUÇUN KONULARI	304
A. Hukuki Konu (Korunan Hukuki Değer)	304
B. Maddi Konu	304
§ 27. SUÇUN FAİLİ VE MAĞDURU	305
A. Fail	305
B. Mağdur	307
§ 28. TİPE UYGUN EYLEM	308
A. Genel Olarak	308
B. Hareket	310
1. İflasa Sebebiyet Verme (İflasa Neden Olma)	310
2. Hareketin Nitelikleri	316
C. Netice	317
D. Nedensellik Bağı	320
E. Teşebbüs	321
F. Değerlendirme	321
§ 29. HUKUKA AYKIRILIK	323
§ 30. MANEVİ UNSUR	324
A. Genel Olarak	324
B. Tacir Olmanın Gerekli Kıldığı Dikkat ve Özenin Gösterilmemesi (Basiretli Bir İş Adamı Gibi Hareket Edilmemesi)	326
C. Değerlendirme	331

§ 31. KUSURLULUĞU ORTADAN KALDIRAN VEYA ETKİLEYEN NEDENLER.....	332
§ 32. CEZAYA ETKİ EDEN NEDENLER.....	335
A. Cezaya Etki Eden Ağırлатıcı Neden	335
B. Cezaya Etki Eden Hafifletici Neden ve Cezasızlık Hali.....	335
1. Fiili Hafifletici Neden.....	335
2. Şahsi Cezasızlık Hali.....	336
3. Şahsi Hafifletici Neden.....	336
4. Etkin Pişmanlık.....	336
§ 33. İŞTİRAK.....	337
§ 34. SUÇLARIN İÇTİMAI	338
§ 35. YAPTIRIM.....	341
§ 36. CEZA MUHAKEMESİNE İLİŞKİN KURALLAR.....	343
A. Madde ve Yer Bakımından Yetki	343
B. Diğer Kurallar	344
§ 37. DAVA ZAMANAŞIMI	345
§ 38. BENZER SUÇLARLA MUKAYESESİ	346
A. Genel Olarak	346
B. Aczine Kendi Fiiliyle Neden Olma ve Vaziyetini Ağırlaştırma Suçundan Farkı.....	347
C. Taksirle Borçlarını Ödemeyerek Alacaklılarını Zarara Uğratma Suçundan Farkı	349
SONUÇ	353
KAYNAKLAR.....	359